ГОДИНА XVII.

ИЗЛАЗИ:
УТОРАК, ЧЕТВРТАК И НЕДЕЉУ
редовно, а осим тога и изванредно.
ОГЛАСИ
се плаћаю од свакога редка из ситни слова први пут 6, а послѣ 4 нов.
За жиг сваки пут 30 новчића.

Рекламације шаљу се незапечаћене и без поштанске марке. — Писма ненаплаћена примаю се само од дописника.

НАПРЕДАК.

У НОВОМЕ САДУ, У УТОРАК 23. ЮНИЯ 1864.

БРОЈ 73.
ПРЕДПЛАТНА ЦѢНА:
СВУДА У АУСТРИСКИМ ЗЕМЉАМА
На годину 12, напол. год. 6, на четв. 3 а мѣсечно 1 ф. аust. вред.
У СРБ. КНЕЖЕВИНИ:
На годину 120, на пол. године 60, на четврт годину 30, а мѣсечно 10 гроша

Предплату примаю све поште овдѣ у мѣсту уредништво, а у Бѣограду Разноситель Напредка.

Избори за конгрес.

Док овай наш лист свуда по нашим странама допре, већ ће се по многим мѣстима скупити избирачи, кои ће бирати посланике на предстоећи конгрес, кои ће бирати митрополита цркви православной у царевини овой.

Войничке власти већ су изборе те наредиле; наредиле су и духовне. Само іошт за грађанске нечуемо, да су и оне наредбу такву већ издале. Бар овдѣ код нас од тога іошт ништа нечуемо. Међутим, ако ове власти до сада нису биле ту наредбу издале, данас сутра мора ће и њиова наредба свуда доспѣти, ер време се конгресу приближуе.

Чини ми се, да би било бадава сада говорити далѣ о томе, да посланике за конгрес тай нетреба бирати сбог тога, што он неће найпре радити о цркви и школи, као што е то изявио свуда народ наш, гдѣ му е то било слободно. Избор митрополита била е свакад наша послѣдня брига, а народу е стало до уређиваня цркве и школе, без чега се ни у чему напред маћи неможемо. У листу е овоме већ говорено, како е наш народ у свакоме обзиру запао и назадан остао, што му се ние допуштало те послове свое у ред доводити, као што се то допуштало народима друге вѣре.

Велико е питанѣ, дали би ми привредили што той тежњи нашой, кад сад неби бирали заступнике на конгрес сбог тога, што тай конгрес неће радити о дѣлима цркве и школе, него ће само митрополита бирати. Ако погледамо на околности, увѣрићемо се, да тим неби ништа користили се. Што е найглавние, ние прилика, да би се та мисао свуда примила и усвоила. Одма е войничка граница на реду, за кою се неможемо надати, да би у ту демонстрацию угазила. Код свештенства може бити да би се нашло такови, кои би то разумѣли, и кои би томе противни били, али нема изгледа, да би сво свештенство мисао ту усвоило.

Найпослѣ и грађански ред, кои се брои да е независан, ко зна, да ли би свуда нашао за добро той мисли слѣдовати? Као што ствари данас свуда стое, власти имаю свуда великога уплива. Обштинска представништва понайвише су октроисана. Независни люди у њима немамо толико, да би се томе успѣху надати могли.

Код свега тога, што би на сваки начин било у реду, да се испуни она воља и желя, кою е народ изявио, и да се пре ради на уређеню цркве и школе, околности нам све казую, да ће претегнути свуда увѣренѣ, да се найвишой већ изишавшой наредби покорити и да избору посланика за конгрес приступати треба.

У моим очима много више зависи од тога, какви ће посланици изабрани бити него оћели се они бирати. Као што е напред речено, изгледа никако нема, да би се свуда са небиранѣм продрѣти могло. И ако неке обштине неби посланике бирале, зар би то сметало радњи конгреса толико, да оно неби важило, што би он радио и урадио? У то ће се слабо ко уздати. Сбог тога би свуда требало приступати избору, ер власти неће пропустити употребити сва средства, да изврше виши налог, кои им е у томе дошао.

Друга е неволя код нас голема, што избори ови неће бити свуда подпуно слободни и што ће рѣдко гдѣ бити без уплива. Овога се найвише плашимо у войничкой граници. Међутим страх тай може бити лако неоснован. Бар она наредба генералкоманде, коя е о томе у Карловце дошла, неизгледа толико на то, да власт желе изборе ограничавати или на њи великога уплива чинити. Ограниченѣ е на сваки начин, кад се каже, да се ондѣ само штабални официр бирати може, гдѣ више од еднога таквога официра и нема, али то ограниченѣ престае, кад е слободно бирати заступнике и из другога реда, ма да е и то само тако рећи едан ред. Болѣ би и праведние било, да е избор саевим слободан. Међутим код овога ограничаваня, кое е у граници тим веће, што тамо мало има люди са дипломама, опет дотичне обштине могу наћи за свога заступника човѣка, кои ће обштину и народ свой достойно заступити.

Ако е таква наредба изишла за сву границу, чему се іошт надати можемо, онда би се могли надати и томе, да ће избори и у самой граници бити доста слободни. Само да поедини управитељи, н. пр. регемента, неупотребе свой дальи уплив са препоручиванѣм лица овога или онога, ер у граници препорука е толико скоро исто колико и заповѣд.

Упливу каквоме код свештенства и грађанства неможе бити мѣста нигдѣ, гдѣ год има колико толико независни, самостални и разумни люди. Ови ће сваки уплив знати и моћи одбити.

И ово е управ оно, што се народу и народним приятельима у овой околности и прилици найвише препоручивати мора. Од избора, — упамтимо добро — зависи успѣх у главноме позиву конгреса, успѣх у желји и потреби народа.

Ако на конгрес дођу люди, кои имаю самосталности и свѣсти, они ће знати наћи начин, како главна желя и потреба народа неће остати неиспунѣна. Они ће у првом реду искати, да се уреди начин бираня митрополита и никако неће бирати по начину досадашнѣм из они узрока, кои су у послѣднѣм брою овога листа наведени. Они ће тим сачувати достоянство свое као народни посланици. Ствар сама тако е проста и праведна, да се морамо надати, да ће и сама влада разлоге оне уважити и промѣну разумну допустити, да се бира тайно, и да се одреди брой гласова, кои избор одсуђуе. Пристанели влада на ту измѣну, као што се надати, онда е већ велико ество за конгрес о цркви и школи у томе, што ће за поглавицу цркве бити изабран онай, кои ће и сам са конгресом код владе одма настати, да се непосредно иза избора приступи радњи о цркви и о школи, и то начином простиим и бржим, него што е тай до сада прописан.

Од такви посланика могли би се надати іошт и томе, да би они кадри били приклонити владу, да им допусти найпре радити о цркви и о школи, особито онда, кад би уз посланике бар неколико владика пристало.

До сада е свакад био найвећи страх и найвећа жалба, да су официри, коих има трећина, добияли заповѣди за кога ће гласовати. И данас тога страха понайвише има. Но може лако бити и то, да те команде овога пута бити неће. Никако се то неби слагало са самим временом ни са достоянством владе. Што се тиче кандидата или они епископа, из коих се митрополит бира, рекли би, у колико су нам познати, да између њи нема ни еднога, кои се влади замѣрио. Сви су еднако вѣрни своме освећеноме владаоцу. Кад би кои доказивао, да е већи приятель влади него што е други кои брат нѣгов, показао би найвећу слабост свою, показао би да браћу незаслужно опада, и баш да такав незаслужуе повѣреня ни код владе ни код народа. Њиов е главни посао и главна им е дужност чувати и радити у цркви своіой, а уплив у државна дѣла може само онай имати, кои има повѣреня и код народа.

У интересу е дакле саме владе, да остави избор подпуно слободан. У колико би тиме стекла новога повѣреня код самога народа, у толико би то повѣренѣ изгубила, кад би, код избора и приликом избора, наметала може бити овога или онога, кои у самоме народу повѣреня никако нема. Са таквим човѣком заиста неби ни влада имала никакве користи, а штете би за цѣло имала. Мудра влада свакад споява свое користи са користима народа.

Но о томе говориćемо други пут обширние. Овога пута опет опоминѣмо свуда наше сународнике, да при предстоећим изборима посланика за конгрес буду на опрезу, и да бираю свуда люде, у коима имаю вѣре, да ће их достойно заступити у томе послу.

Од ови избора независи истина судба нашега народа, али зависе многи моменти, кои врло великога уплива на саму судбу имаю.

Први е такав момент, што би свѣт наш показао или снагу или немоћ свою у явной радњи уобште. По такту посланика нѣгови у овоме послу дало би се заключивати на зрѣлост и способност нѣгову у познаваню свои люди, кои заслужую да буду нѣгови заступници. И тай е момент врло важан, и на нѣга свакад пазе свѣстни и изображени люди, кои у уставности живити желе.

Други е момент, што од избора посланика зависи избор главе цркви; а ко зна шта значи црква, тай ће знати оцѣнити важност избора тога. Изванредне прилике доносиле су, да су главе цркве биле и главе народа.

Трећи е момент, што ће валяни посланици кадри бити и тим избором, и иначе своіом вѣштином и сталности, израдити, да добиемо конгрес непосредно одма иза избора, кои ће нам уредити цркву и школу.

Опет дакле и опет нека е препоручено сународницима нашима, били они у свештенству, у грађанству, или у краини войничкой, да пазе на изборе посланика, и да бираю найчеститие и самосталне а свѣстне люде, и у коима срце куца за корист, образ и попос народа свога србскога.

Реформе у правосуђу у Угарской

Званични „Ширгенъ“ наводи ово као главна начела организациона у новим реформама правосудним у Угарской:

1. У Угарской ће судити, осим едини обштински суђая, кралѣвски, а не изабрани судови. Изабрани судови у вармеђама, у кр. слободним градовима, снабдѣвенима уређеним магистратом, и у дистриктима, укидаю се, и наименоваће се кр. судови као и судци од владе.

2. За сваку парницу опредѣлява се три степена судова, и будући да се судски послови имаю одѣлити од административни, то ће на извршенѣ правосуђа у првом степену бити позвани:

а) юдициялни судци (солгабирови), за кое ће се при сталном мѣсту звания означити ограничена юрисдиция и опредѣлѣн срез, и кои ће добити потребни помоћни персонал;

б) у већим кр. слободним градовима одправляће варошки судац онай посао, кои е солгабировима прописан; напротив у маньим варошима или ће се круг дѣлованя варошкога судца распространити на већи срез, или ће се пак оне подчинити юрисдикции дотичног юдициалног срезког судца. Варошке грунтовнице води варошки судац, напротив дотична реална юрисдикция упућуе се на дотичну реалну инстанцию;

в) обштински судци суде у смислу зак. чл. 20. од 1836. у потраживаньима, коя непремашую 12 фор., узевши у помоћ два кмета (ешкута), као примирителни судия, или исключуюћи свако правно средство; незадоволѣна странка може свою тужбу поднети и код редовнога суда;

г) сви остали криминални и грађански послови, кои су изван круга дѣлованя судскога сресски, варошки и обштински судаца, нарочито оне парнице, кое се у првом степену суде пред кр. таблом и дистриктуалним таблама, далѣ пред епископским консисториялним судовима, осим единога изузетка брачни парница, кое су за ове послѣднѣ оставлѣне, — исто тако и урбарски и мѣнични процеси, кои су спадали пред поджу-

панске судове, кои ће се укинути, и пред поедине мѣничне парнице, суде се у првой инстанции пред судовима првостепеним, кои ће се намѣстити у свима вармеђама, кои ће судови осим тога судити и као кр. мѣнични судови првога степена. Обавлянѣ данас у првой инстанции пред кр. таблом расправляни криминални парница, као и истраживанѣ кое е ова предузимала, предаће се кр. земальском суду, кои ће се у Будиму намѣстити, коме ће се предати послѣ укиданя данашньи войнички судова и криминални послови, кои су спадали под изузетну юрисдикцию ньиову.

3. Дистриктуалне табле имаће у првой инстанции судити у опредѣльима тичућима се ствари фидеикомиса осим спорнога поступка, као и извршиваће вишу дисциплинарну власт над нижим судовима, кои су у ньиним дистриктима; осим тога преда ће им се као путем найв кр. делегацие делегираним одлѣньима кр. табле и рѣшаванѣ криминални парница другога степена, на кою цѣл премѣстиће се к свакой дистриктуалной табли од кр. табле едан подпредсѣдник и 1—3 присѣдника. Осим тога благоволѣло е Н. ц. кр. апост. Велич. заповѣдити, да се за угарске вармеђе, кое данас спадаю у дистриктуалне табле с оне стране Тисе, а пре су биле под юрисдикциом пређашнѣг темишварског ц. кр великог земальскога суда, у Темишвару оснуе пета дистриктуална табла.

4. Свеколике грађанске и урбарске парнице, кое су рѣшили сресни (варошки) судци и судови првостепени, далѣ пред будимским кр. судбеним столом расправляне дисциплинарне парнице као и послови изузетне компетенцие свршую се у другой инстанции чрез кралѣвску, у трећем степену чрез септемвиралну таблу; криминални процеси, кое су дистриктуалне табле у другом степену испитале, и такође се имаю апеловати на септемвиралну таблу, имаю се реферирати чрез чланове септемвирата. Кралѣвски монтаиски дистриктуални судови, пештански првостепени мѣнични суд за вароши Будим и Пешту са ограниченим дѣлокругом, далѣ пештански велики суд мѣнични, данашня организация мѣничнога одлѣня септемвиралне табле, и данашньи круг компетенцие оба послѣдня суда, неће истина ни у чем се промѣнути, али ће се за мѣнично одлѣнѣ септемвиралне табле наименовани судци употреблявати од президие и као вотанти у грађанским сенатима.

5. Судско знание могу одправляти само она лица, коя су положила или судски или найманѣ адвокатски испит, судие, кои се имаю употребити у мѣничном одлѣню кр. судова првога степена, осим тога су обвезани положити испит мѣничнога права.

Напослѣдку е наређено, да по судиске чиновнике у обзиру на ньине бенефицие и обвезательства имаю важити у осталим наслѣдним земляма постоећи прописи. Док ове установе неступе у живот, опредѣлюе се брой у поединим сенатима угарске септемвиралне и кралѣвске табле употреблѣни вотанта осим предсѣдника на шест, односно на четири, што у осталом нестои на путу, да у случаима многоважним, на пр. при криминалним парницама, гдѣ се тиче самртне казни, буду намѣштени сенати са већим броем чланова. Ово, као и даля наредба, по коіой се при испитама кандидата за обичну адвокатуру има наблюдавати исти поступак, као што е прописан чрез 15-ти зак. чл, од 1840. за испит мѣничне адвокатуре, има одма у живот супити.

ДОПИСИ.

С. У **Карловцима** 25 юния. Приближуе се рок конгресу све већма, али се и наредбе за изборе бар овуда кад нас из ,зю. Данас сам чуо, да е дошла заповед од генералне команде, да обштина карловачка избере 40 бирача и ови да бираю за посланика на конгрес или каквога штабсофицира или грађанина одличнога реда, то ест, кои има какву диплому. Штабсофицира овде код нас нема осим градоначелника а из грађанскога реда са диплом такође немамо много люди. До кои дан чућете кога ће наши Карловчани изабрати. За сад нема іошт сумнѣ, да они ту неће себи осветлати образ и изабрати човека, кои е достоян бити заступник наши Сионаца, и кои ствари наше осећа и разуме тако, да нећемо са ньиме постидни бити пред заступницима осталога народа нашега.

Из консисториума изишао е разпис на свештенство, да и оно бира заступнике на конгрес. Монашки чин бира ће свога заступника 9 юлия, и то у манастиру Гергетегу, а мирско свештенство ове архидиецезе бира ће у два дана рание, и то 7 юлия у Иригу. Као што ћете вальда знати, монашки чин бира еднога а мирско свештенство два посланика. У монашком чину избор ће бити брзо готов, ер изборника нема много. Много теже ићи ће са избором мирскога свештенства, и то тим теже, што е познато, да код мирски свештеника нема оне слоге, коя би се у свакой прилици желити морала.

Од како е преузв. г. администратор вратио се, виђамо опет чешће овде и у патриарший г. уредника Комарца. Ово споминѣм сбог тога, што е често овамо долазио онда, кад е оне пасквиле на неке владике разтурао. И онда се сам хвалио, да е са пуниом кесом одавде тамо одлазио. Сад се говорило овде, да ће и он бити бар други уредник код тако прозвани райхсратски новина. Говорило се и то, да ће те новине овде излазити, ер типография митрополитска гимназиална и онако нема заслуге и посла, но сад видимо, да ће излазити тамо код вас, и да ће се звати Србобран.

А. Из Н. **Бечея** на видов дан. о. г. О поболшаню нашег свештенства писало се по новинама и писало пак све бадава, докле онай у чиіой е власти ово уређиванѣ не почне, може то чамити іошт много година. Од сабора темишварског чекасмо 70 г. и неурадисмо ништа, а ко е томе крив? опет ми сами. Оно уредити што е у нашой власти и што нетреба одлагати од дана на дан, давно е могло бити готово, само да е имао ко предвячити. Ко закрађуе нашим обштинама да купленѣ бира у новац необрате, као што то неке обштине већ и учинише. Ние ли лепше из кассе обштинске у име бира примати 400—800 фр. а. вр. нежели од куће до куће просячити и хальином свештеничком паучину по тавану и коекаквим стаяма чистити. При куплѣню бира неупутна и самоме чину непристойна догађаня нетреба ни споминяти. — Ко закрађуе обштинама сесию парохиялну не с молбом него под строгим надзиранием мирске власти обдѣлавати, све терете, порцию на сесию парохиялну припадаюћу, ние ли праведние да обштина ово сноси а пароха да овог терета опрости. Овде нетреба сабора нити с. синода, ово е све за 7. а не 70. год. могло бити готово. Ово е за едну обштину скоро ствар незнатна ал е за свештеника врло користна. Кад би се ово двое удѣйствовало, многи би свештеник точние и реностние дужности свое отправляо. Прво дакле што е у нашой власти почнимо и нечекаймо више ништа. — Што се пак већи ствари тиче, као: семинария, богословие учителя, умаление парохия, отношения спомоћника и ђакона према своим старешинама, парохиални домова, уреждение непрактичне школе, найпосле дисциплине црквене, рукованя црквени добара, то е дѣло, кое за живац зашинѣ, ту треба из сваке диецезе одредити 25—30 свештени лица, кои и знаня и доста искуства имаю, кои ће дужност бити о овим стварма совѣтовати се, своя мѣния писмено изложити и средством дотичне консисторие предстоећем собору и св. синоду поднети. —

И. М. У **Срб. св. Петру** 18. юния. Како е река Мориш почела претити да из свога корита изиђе, и места, коя крайнѣ леже потопи, од часа похита наджупан торонталске жупание Његово Високородие господин Стеван Петровић у ова места, и брзо сходне наредбе учини, да опасност од народа, кои и сада од прошле неродице године страда, одклони. Бавио се у Перямошу средишту срезке власти 3 дана, ту дан и ноћ радећи и на брзу руку строге налоге сам своеручно пишући на обштинска поглаварства издаваше, да ова сва могућа средства употребе да се рѣка Мориш не излие, и у овом краю лепим усевима, кои богату жетву у изглед ставляю, штете нанесе. И заиста неуморни труд, и ревностно лично настояванѣ г. наджупана желѣним е плодом уродило, грозеће опасности потопа бар не у већем замашаю на овой страни нестаде. У повратку у столицу свою праћен од великог судца г. Стаића, и срезког начелника г. Янковића свратио е у ово место да и овай народ утеши, и наду на болю будућност улие му. Овдашнѣ свештенство дође на подворенѣ, ком е Његово Високородие г. поджупан препоручити изволело, да на народ пази да се овай у свакой доброти крѣпи и утврђуе, а од зла укланя, наводећи да е свештенство као народни учительи на то позвано, понавляюћи речи да се на понашанѣ и примерни живот свештенства нижи народ угледа, опрости се и пут Бечкерека оде.

Угарска.

Мориш се страшно разлио услѣд непрестани велики киша. Арад се едва сачувао од потопа, али банатска страна, докле око из Арада допире, потоплѣна е, вода е покварила код Арада мост, те се тако у Банат неможе. Маково и Надлак у великой су опасности. У Сегедину Тиса страшно расте. Вода е однела тамошньи мост, а од скеле одкинула е уже, те тако неможе више да се прелази у Банат. Тиса е нарасла и у горньой Мађарской, Бодроскез сасвим е под водом. Исто тако Кириш врло е нарастао.

У Ерделю е потукао лед 35 обштина.

Код угарског намѣстництва намѣстиће се биро за статистику земальску.

Говори се, да ће се затворити ердельски сабор.

Варош Пешта намѣрава узаймити 1 мил. фор.

У Колошвару су не давно затворили два Поляка и едног Мађара.

Од полячине (скорбута) болуе свѣт сада у овим вармеђама: у пештанской, бекешкой, торонталской (1799 люди), чонградской (41 човѣк), чанадской (445 люди) ивитранской, арадской (276 люди), бачкой (142 човѣка), бихарской, темешкой (178 люди), хевешкой, баршкой, саболчкой, пожунской, у Язигии и Кумании, у великокикиндском дистрикту (162 човѣка), у Будиму (19 люди), у Суботици (133 човѣка), свега 4684 човѣка. Болест се сада умалява.

Троедна кралѣвина.

Како „Нар. Листи“ веле, далматински сабор тешко да ће се пре по године дана скупити. Тако мисле званични кругови у Далмации.

Il Nazionale непрестае питати, кад ће се огласити закон о обштинама, кога е примио сабор по предлогу владе, и пита тако исто, кад ће се нови избори предузети за сабор, кои е пролѣтос разпуштен. — По свима изгледима влада се са разпуштанѣм сабора неће користити и може лако бити, да ће она у новоме сабору имати манѣ гласова на своіой страни него што их е имала у разпуштеноме сабору. Слободняци странке талиянске, кои су до сада држали се странке владине, биће сада са нашом странком народном.

Истоме листу явля се, да се у Книну већ спремаю списци за изборнике. — Приликом наименованя Пашквала Ранди за каноника митрополитске цркве у Задру давали су грађани новоме томе каноику серенаду, коя неимаше политичнога значая. — Сужньи у задарским тавницама нехтеше примати хлѣбац, што им се дае, и то зато, што е црн као земля и горак. Зван е лѣкар, и овай е рекао, да е хлѣбац добар, ма да е мало горак.

Поп Мио Павлиновић, враћаюћи се са свога пута, на коме е наше и южнославенске стране обишао, дочекан е од све околине врло любавно, и светчано, а навластито од свои Подгорчана. На шест лађица изиђоше пред пароброд, обколише га, пуцаше и викаше: живио наш Миховил. Кад га примише, они га весело до дома и одпратише.

Аустрия.

Интерконфесионални одбор евангеличкога синода у Бечу предложио е ове желѣ и тужбе протестаната:

1. Протест против називаня „акатолика“, коим се евангелици и данас називаю у званичним писмима.

2. Да се укину тегобе, кое политичне власти ставляю на пут іош у некоим дѣловима државе при осниваню обштина.

3. Да се кньиговесцима допусти продавати и протестантске молитвене кньиге, као што се допушта продая католички кньига.

4. Обшта гробля да буду.

5. Да се протестантски душепопечительи неограничаваю у хуманитетским и корекционим заводима, него да могу тамо дѣловати као и римокатолички свештеници.

6. Да протестантски празници буду изедначени са римокатоличким, тако да и за протестантске празнике важи закон, кои важи за католичке, по коме е властима наложено хранити у мѣстима, гдѣ е коя вѣра у већини, да празнике ове вѣре брани од обесвећеня.

7. Да се свѣтовне наше власти немѣшаю у школске ствари евангелички обштина преко мѣре, кою иште државни интерес.

8. Да се укине забрана, ди израилћанска дѣца немогу ићи у протестантске школе, ако у истом мѣсту има и католичка школа, као да се укине и забрана узети католичку дѣцу на воспитанѣ.

9. Да протестантске школе имаю права на подпору из нормалног школског фонда.

10. Да се пуштаю евангелички учительи у католичке среднѣ школе (гимназие и реалке).

11. Да се у школама намѣсте евангеличке катихете и вѣроучительи.

12. Да се укине обвезательство прилагати на потребе други вѣра, поименце на римске цркве.

13. Да се укине надгледанѣ протестански школа чрез католичке свештенике.

14. Равноправност, одн. утѣловлѣнѣ бечког евангеличког факултета са бечким универзитетом.

15. Да евангеличка школа буде заступлѣна у земальском сабору и у обштинском савѣту.

Беч 19. юния. У руском посланству говори се, да ће доћи нов руски войнички опуномоћеник овога посланства за Аустрию. Да ли ће гроф Штакелберг доћи за посланика рускога у Беч, то се іош незна.

Фцм. Бенедек доћи ће од недѣлѣ и учествоваће у договараню у ратном министарству, коя ће се одржавати за тай случай, ако би се рат ращирио.

Из Кисингена явля се, да здравлѣ Н. В. царице врло добро напредуе.

Политичним властима наложено е, да пазе строго на саобштеня у новинама о снази, оружаню и кретаню аустриско-пруске войске у Данской.

Десетака папирни било е концем мая о. г. у промету за 5,764,695 фор.

Чешка и Моравска.

Године 1864. вѣнчало се у Чешкой 43 510 парова, найстарии женик имао е 83 године, наймлађи 17, наймлађа невѣста имала е 14 година, найстария 99 година. Живе дѣце родило се 200.185 од кои 103.012 мушки, 97.173 женске, 168.863 брачне, 31.322 ванбрачне; мртве дѣце рођено е 5169, од кои 2887 мушке, 2282 женске. Међу живорођеном дѣцом било е 623 близанаца, међу мртворођеном било е 252 близанца и 8 тройка. Осим мртворођени умрло е 133.152, од кои 68.498 мушки, 64 654 женски. Преко 100 година имало е 13 люди и 16 жена, найстария мушка и найстария женска имали су 109 година.

Од мѣсеца юлия излази у Прагу трипут у недѣльи нов политичан чешки лист „Свобода“ под уређиванѣм госп. Ранка.

Чешки лист „Болеславан“ престае излазити због велики препона, на кое е досада наилазио.

У Теплицима умро е ови дана Андрия Хазе, шеф познате куће Богумила Хазе и синова у Прагу.

Галиция и Буковина.

Павлину Паплонску, кѣер спаинског чиновника из Рикова у жолкѣвском округу, тражи власт, будући е утѣкла, пошто су против нѣ почели судско испитиванѣ што е нарушавала явни мир. Као особит знак стои у „штекбрифу“, да е „врло лѣпа“. Има іой тек 19 година.

Русия

Варшава. Умиренѣ духова у Польской брзо напредуе. Сви су тако увѣрени, да ће сада стални покой наступити, да Поляци явно говоре о своим надождама на повратак пређашнѣг нормалног поредка, о укиданю войничкога станя итд. Еднoм рѣчи, они напред говоре, шта ће бити, и ако и фантазую, ипак ток фантазие ньиове показуе, о чему Поляци мисле, кои су уморени од свакояких узбуђеня бунтовни. Иначе су Поляци остали вѣрни свом характеру: као и досад, тако се и сад одушевляваю надеждама, кое се никад неће испунити, праве свакояке комбинацие и пуштаю их по свету. Шгета, да тай народ неможе ни часка бити без обмане.

Цар Александер враћаюћи се у Петроград, свратиће 15. юлия у Берли, а у августу ићи ће опет у Кисинген, да одпрати царицу у Швайцарску. Кад цар дође у Петроград, онда ће велики кнез наслѣдник путовати за границу, и у Берлину га очекую 20. юлия.

У Радомской и люблянской губернии (у Польской) нема више ни едног бунтовника. Из Сандомира отишла е племићка депутация у Петроград са адресом лоялности.

Мало по мало нестаю и послѣдньи трагови польски чета. Неимаюћи из чега живити, остатци побунѣника сами се предаю руским властима.

Отворен е гвоздени пут од Петерхофа до Ораниенбаума.

У Русии ничу проекти за граћенѣ гвоздени путова. Али неимаюћи толико капитала за граћенѣ желѣзница са локомотивима, предлажу се гвоздени путови, на коима ће коньи вући. Такав пут хтѣли би градити од Пернаве (на Балтику) до Пскова.

Едан трговац у Воронежу успѣо е у своим покушаима, да тамо пресади винову лозу и хвали се, да има 60 чокоти, кои роде грожђем. У Воронежу е прилична ладноћа.

Међу стародревностима у Вилни врло е важна стара успенска црква, граћена у почетку четрнаестога столѣћа од руске кнегинѣ Марие, жене кнеза витебскога Олсерда, кои е примаюћи православну вѣру назвао се Александар. У костурницама црквеним почива међу осталима и тѣло болярина Петра Шуйскога, кои е погинуо 1564. године код Орше у брою против Литаваца. Кад су Поляци добили Вилну, затворили су ову стару цркву и од то доба била е она употреблявана као магазин. Сад е влада одредила знамениту суму, да се храм овай оправи.

Петроград 14. юния. Званични „Русскій Инвалидъ“ доноси едан чланак о састанку цара руског и аустриског у Кисингену. Међу осталим каже, да народна и либерална Русия нетражи повраћанѣ свете алиянсие, али да се она радуе, што су се приближили суверени, гледаюћи у томе као претегу политици и тежньи ратоборной данашнѣга времена.

16. юния бѣснио е у Нижнѣм Новгороду страшан огань по самом вашару, и направио е штете до 500,000 рубаля. У Нижнѣм Новгороду биваю найвећи саймови у свой Русии.

Поводом изнешени гласова о светой алиянсии донеле се „Моск. Вѣдом.“ подужи полузванични чланак, у коме се пориче, да су Русия, Аустрия и Пруска заключиле међу собом или да ће заключити уговор за узаимно ямченѣ польски области. Русии, вели се у том чланку, нетреба никаква уговора нити каквога ямченя нѣни польски земаля чрез Аустрию и Пруску. Найболѣ и найпоуздание емство унутрашня е моћ и снага народа и код таковога емства не само да Русии нетреба емства од стране Аустрие и Пруске, него іой е управо шкодљиво. Руски интереси у польском питаню и онако су истоветни као и код нѣмачки сила, нити би били истоветнии, кад би их себи узаимно емчили. Ако се Аустрии лане допало, да за любав Француске и да би нам се осветила за нашу политику у талиянском рату, крез неко време подпомаже польску ребелию, то е ипак била приморана на найенергичние мѣре, да би стала на пут ширеню револуние на свом земльишту. Независна Польска, ако ће бити и у границама од 1771. године, неби била толико опасна Русии, колико Пруской и Аустрии; ер ми би на западу имали нова неприятеля, а Аустрия и Пруска дошле би међу две ватре. Русия е пробу већ издржала, кад е Наполеон, осланяюћи се на велику кнежевину варшавску, цѣлу Европу на нас подигао. Касние е Русия готово независну Польску опет установила и Аустрия се наће прва у опасности. Ако се пруске новине хвале, да оснивањем независне Польске неби био пруски дѣо польски земаля у опасности, то опет признаю пруски листови, да Пруска држи Поляке у Познянской у покорности само силом; у осталом Поляци нису се одрекли Гданска и западне Пруске, а шта би била Пруска без ове провинние? Исто би се могло казати за Аустрию. Нѣмачки публицисте, ако себе не вараю, а оно вараю друге, кад веле, да е польско питанѣ опасние по Русию него по Аустрию и Пруску. И баш зато, што е по обѣ ове силе опасние него ли по Русию, нетреба Русии никаква посебна уговора ради гаранние польски земаля обѣ државе: сама природа ствари обѣ ће већ нагонити, да у овой ствари раде сложно са Русиом.

Исти лист каже, да ние истина, да е Наполеон тражио састанак са Александром ради польскога питаня.

Грчка.

Атина 13. юния. Краля очекую овдѣ из Крфа и іонски острова око 23. овог месеца.

Юче е преминуо овдѣ бивши молдавски кнез Михаило Суцос.

Турска.

За бавлѣня кнеза Кузе у Цариграду дао е еданпут ручак енглески посланик Булвер. Том приликом напио е кнез Куза у здравлѣ султану Абдулу Азису и отоманской войсци; рече, како се неизказано диви подвизима и стараню султановом за свою войску, и додаде ячим гласом: да Бог да у случаю потребе била романска войска авангарда царске отоманске войске! Како званични „Мониторул“ вели, ове послѣднѣ рѣчи учиниле су велики утисак код свию присуствуюћи.

Француска.

По извѣстию маршала Валяна послала е Француска у кримски рат 309,268 войника и 41,974 коня. Од ови е пропало 70,000 момака, а коня се вратило у Француску само 9000. У том рату употребили су Французи 644 топа за обсаду градску, 700 польски топова и 600 топа на галияма; далѣ 2 милиона топовски танади, 10 милиона фунти барута у бечкама и 66 милиона фишека за пушке; мотика, пиюкова, палчади, лѣствица итд. било е у тежину 280,000 центи За време обсаде севастопольске ископали су Французи обкопа на 10 миля у дужину, осим тога 3 милѣ дугачак шанац око свога окола; Французи и Руси ископали су под земльом лагумова више од милѣ у дужину. 14,000 люди и 20,000 коня и мавга итд. непрестано су само преносили рану и потребе остале, осим тога 2900 различити кола. За време те кратке войне оправлѣно е француской войсци 30 милиона фунти бешкота, 50 милиона фунти брашна, 7 милиона фунти солѣна меса, 14 мил. сува меса, 8 мил. фунти пиринча, 4 и по м. фунти каве, 6 мил. фунти шећера, 10,000 комада волова. преко 2 мил. акова вина итд.; войсци се платило готовим новцем 285 мил. франака. Француза, Енглеза, Сардинаца, Турака, Руса изгинуло е у том бою свега 700,000 момака; рат овай стао е свега на 600 мил. фор. и то само у готовом новцу, неесапећи губитак у материялу другом.

Пруска.

Можда у цѣлой истории нема подобна примѣра системи, кою е Пруска узела при понѣмчаваню Поляка у Познаньской. Пруска иде на то, да у Познаньской уништи польско племство и посѣднике довлаченѣм нѣмачки посѣдника, купаца и закупника. Како су тамошньи Поляци осиромашили и задужили се поводом послѣднѣ буне, то ће се ова прилика употребити, да у землю довуку нѣмачке населѣнике. У „Ойчизни“ се међу осталим овако описую германизаторске тежнѣ пруске владе у Познаньской: Пруска влада особито е огорчена на польско свештенство. Родолюблѣ наши свештеника, ватрене рѣчи ньиове о любави к вѣри и отачбини, кое сваком приликом народу говоре, пожртвованѣ, с коим су са крстом у руци водили из Познаньске добровольничке чете у бой с Русима, напослѣдку необична сталност и дурашност, кою свуда показуе при хранѣню народни и црквени права наш архипастир — све то обратило е сву мудрост пруске владе против свештенства. Многе свештенике бацили су Пруси у тамнице, друге су узели под парнице и одсудили их на казни. Али кад видѣше, да нису ослабили духа, кои оживлява польско свештенство, гледаю, да их окуже духом нѣмштине, те заводе германизам и у польским светилама. Полиции е наређено, да преброи у Познаньской нѣмачко католичко становништво; полиция уврсти у Нѣмце све оне, кои имаю нѣмачко презиме, те тако нађе, да у Познаньской има 109.000 Нѣмаца. На то е наређено, да придике и сви остали обреди црквени биваю на оба земальска езика. Далѣ е влада искала од свештенства, да с ньом кореспондуе нѣмачким езиком. Док се могло, одупирала се консистория правним путем овим неправедним поступцима владиним, али у многим црквама, гдѣ има само неколико Нѣмаца, мораю свештеници већ придиковати нѣмачки, а сви польски становници сѣде у цркви и неразумѣю од придике ни рѣчи.

Берлин 18. юния. Полузванична „Пров. Кор.“ пише, да ће Пруска, ако би питанѣ о наслѣдству у Шлезвику и Холштину било сумньиво, пре свега осврта се на корист Нѣмачке и свое државе.

Данска.

План аустриско-пруске войске при новом ратном походу тай е, да освое острова Алзен и Финен (врло велико острово) као и западна острова. Осим тога умножиће се флота аустриско-пруска, пак ће се и на мору са Данцима борити. Овай план уговорен е у Карловим Варима.

Граћанска управа Шлезвика и Холштина сединиће се и говори се, да ће се предати принцу Луиполду баварском. Итланд остаће под управом нѣмачком и од покуплѣна пореза у овой данской провинции надокнадиће се у нечем ратни трошкови.

О освоеню Алзена явля се, да су Пруси прешли на 120 шайка све по 3000 момака уеданпут. Данци су жестоко пуцали. Данаца е зароблѣно 2400, међу овима 100 офицера. Пруса е погинуло и ранило се 20 официра и 300 момака.

Нѣмачка.

Польски лист „Ойчизна,“ кои у Липском излази, добио е на врат више парница од саски судова, ер е вређао некое стране владе, поименце аусртиску, руску и пруску.

Енглеска.

Лондон 15. юния. У горнѣм парламенту рекао е министар Русел о политици енглеской у данском питаню да част Енглеске неизискуе, да она учествуе у рату, ер Енглеска ние никад обећала Данской, да ће іой материялно помоћи. Валя узети у расуђенѣ, да Француска и Русия попреко одбияю од себе помоћ Данской, осим тога треба Енглеска да се осврће на свое поморске ин-

тересе и на могућа непријатељства Америке. Зато ће се влада држати неутралности, што у осталом неисключує, да се и активно умѣша у рат у случаю потребе. У донѣм парламенту рекао є од прилике исто лорд Памерстон, само є додао, ако буде рат нуждан, да ће се парламент свакояко упитати.

У войничким главниим магазинима дошла є од владе наредба, да спреме све, што треба за 30000 момака. Ове припреме енглеске нису без значеня данас.

Различне Новости.

— Званичне виртембершке новине саобштаваю осим беседе новога краля на народ сбог ступаня на престо и своеручно писани тестамент умрлога краля Вилхелма, кои гласи овако: „Писано 20. априла 1844. 1. Чим моя душа тѣло мое остави, желим, да ме осим мое породице, само іош лѣкари и служительи видити могу. 2. Ако лѣкари за нуждно нађу, могу мое тѣло и парати. 3 У животу моме ништа ми ние тако несносно и досадно било као церемоние и етикети, па зато би желио, да ми погреб буде сасвим прост и обичан, и да ми се тѣло не метне пре тога на парадан сто. Кои ме познаваше, ти ће ову моју наредбу одобрити, а любопитљиви људи ће ми опростити, што им нисам дао да гледаю суетну церемонию. Тѣло мое нека у ноћной тишини двор остави, праћено само од дворског капелана, дворског маршала и єдногa у служби налазећег се ађутанта; осим тога учиниће ми моя гарда послѣдню љубав, те ће мое тѣло до гробнице одпратити. 5 Желим, да овай погреб тако удешен буде, како ћу на ротенбергу (црвеном брегу) бити кад се први сунчани зрак появи. Єдан єдинити топ нек се опали при свршетку мога погреба. Кратка молитва нек се очита при спуштаню тѣла у гроб. Оћу да почивам у гробу, кои сам пре неколико година сазидао, поред мое покойне жене Катарине, као што сам іой то обећао. 6. Земаљска жалост желим да трае само три мѣсеца, и само іош 10 дана послѣ мога погреба да ме звона оглашую, а у цркви нек ми се за покой душе молитве сасвим просто читаю. 7. Я умирем као прави хришћанин, опраштам свима моима непријатељима, благодарим моіой породици на нѣной љубави, моим служитељима како цивилним тако и военим на њиовой вѣрной оданости и ревности у испуняваню дужности, свима моим поданицима благодарим на њиовой вѣрности и послушности спрам закона. Живио сам за єдинство, самосталност и мир Нѣмачке, мой Виртермберг љубио сам преко свега. Да живи отачбина моя на многа и премногa лѣта! Вилхелм.“

— Од неколико дана бави се у Паризу неки енглески лѣкар, кои вида и глуве и неме. Он є тай свой начин виданя написао и у запечаћеном писму предао француской академии. Ово писмо отториће се кад прође година дана и онда ће тай начин виданя сваки савнати и смети га употреблявати. До тог времена задржава енглески лѣкар себи право, да он сам по той своіой методи вида. Од свакога, кога извида, узима за нараду 2500 франака.

ПОСЛѢДНЯ ПОШТА.

Беч 20 юния. Министарство трговине разаслало є распис свима администрациями гвоздени путова, да сманѣ трошкове за транспорт аустриски нарочито угарски вина, како би се ова вина могла лакше извозити за границу.

Париз. Француска влада разаслала є своим дипломатским представницима код страни дворова окружницу, у коіой разлаже свою политику у послѣдньой конференции. Она се држала неутралности и држаће се дондѣ, докле се неувиди потреба конгреса.

Дрезда. Саски сабор заключио є, да се код бунда предложи, да цѣли бунд огласи рат Данской. Министарство є на то одговорило, да є саски представник код бунда већ пре тога добио у том смислу упутства.

Хановер. Хановерански сабор заключио є предложити влади, да ова почне осниванѣ нѣмачке савезне флоте.

Шлезвик и Холштин. Питанѣ наслѣдства у Шлезвику и Холштину сад є іош заплетение, ер є са своим правом на читаву Данску изишао войвода хесенски Фридерик.

Париз. Француски полузванични листови изражаваю се врло жестоко против Енглеске и нѣне политике у нѣмачко-данской распри.

Данска. Данска войска сасвим є оставила острово Алзен. (На овом острову є и Аугустенбург.)

Петроград. Руска влада распослала є своим дипломатским представницима код страни дворова окружницу, у коіой расчленява свою политику у нѣмачко-данском рату. Она вели, да ће се држати неутралности.

ТРГОВИНА.

Темишвар 14. юния. Уче є био први дан ове недѣлѣ да ние киша падала, а и данас є леп дан, те тако ће сад моћи наши земљодѣльци ићи да млате и врше репицу. Нова репица у већой количини тек ће се почети до десет дана овамо довозити. Усѣви изгледаю врло добро, а и кукуруз се поправио. Цѣна рецици ударила є мало натраг и то сбог тога, што є по добивеним извѣстиями и на горньим пијацама цѣна мало поефтинила. — Знамените продае у житной радньи ние било. Бегей є добар сад за пловидбу.

Пожун 16 юния. Продато є: 594 мерова чистог жита по 4 фор. 30 нов. — 5 фор. 25 нов., 132 мер. ражи по 3 фор. 30—45 нов., 67 мер. ечма по 3 ф. — 3 фор. 10 нов., 220 мер. зоби по 2 фор. 55 нов., 9 мер. кукуруза по 3 фор.

Пешта 19 юния. Време є ладно и кишовито. Вода на Дунаву надолази, данас стои 9′ 2″ преко 0.

Чисто жито добро пролази. По нотираной цѣни продато є неколико иляда мероза бачког и столни београдског чистог жита, за конзумо би се продало много чистог жита, али продавци неће да попуште цѣну, те с тога є продая — en detail мала била.— Раж су такође конзументи куповали по нотираной цѣни. — Кукуруза є нешто продато. Остале струке ране ние нико куповао.

Олай сиров стои 24 фор. 75 нов. — 25 фор. цента.

Шљиве турске. Роба од 1863 године тек се по 8 фор. 50 нов. могла продати, али є зато опет єдна партия прве робе по 9 фор. 10 нов. продата. За нову робу даю 10 фор. 50 нов.

Свиньска маст овдѣшня продае се по 39 фор. без бурета.

Сланина и то влашка роба стои 34 фор. мађарска 38 фор. цента.

Беч 19 юния. Данас су вучени кредитни лозови и 250.000 фор добила є серия 1630, бр. 34; други трефер добила є серия 1537, бр. 7; трећи серия 1809, бр. 59, 5000 ф. добияю: серия 718, бр. 39 и 343, бр. 44. Осим тога извучене су и ове серие: 4171, 100, 1241, 1378, 922, 1023, 2360, 968, 822, 3513, 3678.

Бечка берза од 22. юния.

Ћесар дукати — — — —	5.52
Сребро — — — — —	113.75
Металици — — — — —	71.65
Народ. заим — — — —	79.70
Акц. народ. банке — — —	782.
Акције кредит. — — — —	191.10

КЊИЖЕВНА НОВОСТ:

„ЗМАЈ,“

СВЕСКЕ ЗА ШАЛУ И САТИРУ.

Одкако сам од уређиваня „Комарца“ одустао, са више страна добивао сам писма и поруке, да опет какав шаљиви лист покренем. Позивима тима и мојој жељи засад ћу утолико одговорити, што сам накан издавати, не лист, за шалу и сатиру; — за садање време доста је ако се човек свакога месеца по једаред насмеје.

Од какве озбиљне користи може бити шала и сатира, то многи не увиђају, ал увидили би, да погледе на штету, коју она чини, кад се несмислено зларадице и непоштеним начином злоупотребљава.

Мислим да „ЗМАЈУ“ није требе много програма ређати, он упућује публику своју на негдашњег „Комарца“; коме је онај по вољи био, данас ће му „ЗМАЈ“ још повољнији бити, наћи ће старог пријана у новом виду.

„ЗМАЈ“ ће, колико својим оружјем узмогне бранити правду и истину таманећи коров шеретлука, шарлатанства, надуте мудрости, празнословја, уде пакости и неслоге. А дај му, Боже, само толико моћи, колико чистом намером, и баш нуждом изазван у све ступити мисли, и колико ће зла и грдила, кудгод се окрене наћи.

Обично бива да се сваки позиви шаљиво пишу, ал је баш навлаш остављам шалу — она ће доцније доћи — а одавде нека се види, да ми шала није цел већ средство?

„ЗМАЈ“ ће избегавати личности, гдегод се оне мимоићи могу; а где се не може. — на видик, браћо, са совама и буљинама, у мраку се добро не леже! Сплеткарењу затварамо врата; а ако се то увређен нађе, даћемо му места и радоваћемо се, ако је прав те се оправдати може.

Зато сваког лепо позивамо, ко нам на руци бити може, нека нас се не туђи, — ко сме Змају у очи погледати, тај нек га се не боји. Јављајте нам све што је вредно да знамо и употребимо, јављајте нам напросто, како ко уме, а што фали то ће се лако дотерати. Јављајте нам нештедице, ал само истинито, нема те светиње којој треба праштати, кад отимице квара чини. Не гледајмо кумства ни деверства, истина је која лека даје.

„ЗМАЈ“ ће бити такав, да ће га свака девојка моћи читати, неће он доносити таки ствари, да коме стид на лице натера.

Хумореске, приповедке, анегдоте, шаљиве критике и дописи, изреке, смесице, басне, шаљиве песме итд. ће бити змајово оружје; — а допустићете ваљда ако се кадгод и по која озбиљнија песма подкраде, та и то на забаву иде. Буде ли одзива иоле бољег, то ће се на то употребити, да се Змај са илустрација накити.

ЗМАЈ ће излазити од прилике сваког месеца. Свака свезка износи ће табак и по, два или два и по табака, — а то стоји до предплатника. Радији сам мање обећати а више дати.

Прву свезку желим почетком јулија издати, ако се донде довољан број пријави, — зато и позивам да ми се што пре пријави ко може и оће.

Предплатити се може или на пет свезака са 1 фор. 50 новч., или на десет свезака са 3 фр. — На сваки десет предплатника дајем скупитељима по један изтисак на дар, или може од новаца десет од сто задржати.

Предплата нека се шаље на мене у Пешту, а примаће је и уредништво Српскога Дневника.

У Пешти пред Дуове 1864.

Јован Јовановић,
(Pest, Grünbaum Gasse Nro 23.)

ОГЛАСИ.

Стечай.

У Дески упразнено є звание учителя есноини школа. Єзик предаваня є србски. Плата се састои из 105 фр. а. вр., 4 ланца ораће землѣ, по ланца башче, 30 кибли жита, 10 кибли кукуруза, 25 фунти соли, 10 фун. свећа, 6 хв. сламе, 1 хв. дрва и слободан стан. Просительи имаю молбенице подкрепити са крштеним писмом, школским свидѣтелствима, са свидѣтелством о досадашнѣм службованю, о моралном и политичном поведеню, до 30. юния т. г. на диецезални овай консисториум оправити.

Из засѣдания консисториално-школског у Темишвару дне 26. мая 1864. држаног. 3—3

ЗУБНИ ЛѢКАР
КОИ ИЗ БЕЧА,

прави ЗУБЕ по найновиіой американской методи од **вулканизиратог каучука**, кои су тако добри, да се њима врло добро жвакати може. Такођер и све зубне болести вида и оперира он без бола са етером.

Зуби свакояки умећу се на врло еходан начин. Уметнути зуби тако су слични са природнима, да их ни найбистрие око распознати неможе. Зуби су по найновиой методи усавршени, да могу без бола и найтврђа єла жвакати, њиову бою никад негубе, нити труну, нити удараю.

Такођер се добити може тинктура, коя и зубну болю ублажує.

☞ *Овдѣ ћу бити само іош кратко време.* 2—3

ПОЗИВ НА ПРЕДПЛАТУ НА

„СЕЉАКА,“

недељни лист за поље, кућу, башту, економске обртности и умјетности.

Лист наш излази сваког другог понедељника на *чиставом* табаку и *сваки број с илустрацијама.*

Почетком месеца јулија настаје друго полгодије, и зато позивамо учтиво овим на предплату. Цена је листу нашем:

од јулија до конца године 2 фр. а. вр.
од јулија до конца септембра 1 фр. а. вр.

Предбројници овог другог полгодија добивају на поклон *литографску слику, у свету чувене економске академије Хохенхајм*, а у листу ће цела повест ове академије, заједно са данашњим стањем написана бити. — Предплату примају све ц. кр. поште, познати скупитељи, и уредништва „Српског Дневника“, „Напредка“ и „Данице“.

Ко би желио лист наш од почетка ове године имати, то ће моћи, само нека нам јави, и добиће онда првом полгодију припадајућу премију. — Скупитељи добивају на *осам* скуплѣни предбројника, девети на дар, било у новцу, било у листу, како оће.

За Србију прима предплату на наш лист трговачка кућа г. Браће А Ђорђевића у Београду. Цена је на по године 22 гроша у здравим цванцикима.

У Новом Саду 3 јунија 1864.

3—3 **Уредништво „Сељака.“**

Издає, уређує и одговара др. Д. Медаковић. Брзотиском Игнята Фукса у НСаду.